

Galle 16 koibiša bacana Kososoniyea Ertereya Kunamam initema
siyasata maksabena
Minta asalla

Asselmana Erkukodisukin

2.5. Kunama kotonala kikoma kofegeda:- Kotonala koonā kofegeda fanaka etetala kotalalinni. Košerellanda kotononiya kalma bubiya arsiba kiyamowa iwibbu gosubbu lagella akumateda albiye gon koinaki kotonona irawa issegana maksabinana koitemala akumatollena agarolle kontina kofegeda elle nume. Kokalasi aniñe kotonokabbu oiniyon kokoski makinata lamba aw nedadi koitema kulabbu akumate agarsadela (infrastructure) kona kofegedana agarowa uyikelda oiniyodala kikona kofegedana aññade deya. Kunamiñña kotononata kademale kišaya, koibiša bacowa kabinimma anabbu Kunama duuma konakin maata deya. Kunama bura taggimowa šigidenā kina aw galla ešetakin šasuma nume. Šigida burakinna galla ešetakin Kunamasi duuma aññadabbu aw tarebabbu oiniyodam kosimowalle kobinna aw ammata koiname angude. Tarebana dukkana sananda maksabiyana kasaratiyana kotakkemma skafalela kasonkoloma sesena karamellekin šadimma tareba duuman diya kos kinamowa. Oinakin kitomale kišaya baršota sanowa deya. Baršota sanabbu duuma kifegedaki makinata aw ita kotama kuname angude. Samarabbu koboki oitena kososonollena kainama ammata anda anguda. Samarabbu koboma bišasi ayniya kinamma biša sena manno gan gomakedabbu kokosoliki kalafomubbu nintina nitikana. Inna derñadima gatenayebbu gadki Kunama kotonala kofegeda kakonnimowa kekan deya. Tamana Kunama olkomala kosima Kunamowa kotonona fattašodi. Ekkenabbu Kunama bura tabile bariyesi Šabiya akumata matarebabbuna kosada kosasabbu kise kinolake. Kunama kotonona badagira sange ayeno dabbu kosas kitakki Kunama šigidam fatnas kito budesunnimasi tannurabbu kigesiki, sena laga bubiya amumoski kolamowabbu Kunama šigida bubiya gulhaybuna seena daudabbu komalke. Na Kunamino ayle lašše garmena arkube aw dore aykalle kinnabessa ašimiya kosas kimalama sabbatasina ide kosas kimalanasina fanaka arta kogošammowabbu dagasabbu gaski akumata kanunowabbu kofoki ikomela kanunabbu tafuras kufulki ukumela falule kisameki Kunama šigida bubiya nauski Asmara kiki daboski kodora ita koda komalamme kitaki Kunama malabbu oiniyos goske. Inna damanenabbu Kunama šigida burala kina kinama lilikowana amanidowa šillay kiminti kolaki nutufena

uluftedabbu guja ges kinamowa Šabiya talene kososona kokala šigidiye bubiyee jooleta kifegedaki sansama kulala kirabbu kilili kika niñisuna subbidadala koske. Kirabbu kililima sababowana adagala kokontimala akumatowa inna agarañña ndittiyabbu kite kiñaki hediyabbu kosoda gosumowabbu Kunama šigida sugunneski kotoniya kitatonowana oiniyodiya kigotana bakatowa šillay košoomamowa yikišake. Oinabbu Šabiya olkomala kosima Kunama šigida sugunneski ikkena duumiya dine kisalena bakatowa kosemowabbu oine kona takeski Annata galaski ‘ya Dungul maškool butitti ablekat yarabbi inna akumatenassi uya kura šimatte killi kisameki uya kura ikas kiko’ski gajodala kuta goske. Darga kofegedamana akumatowa kitareki kares gosuma fanakala kakoske. Kiina laga burala kišayana babara uyella kadanakin koloma akumate fanakalana Kunama košera laga aw biša bura kililikimabbu Šabiya akumatanda lagaña košitan sumowabbu haysuma kalla haysomme. Hailesillasie kišano Dergi akumata fanakala Kunama košera laga kililikimabbu Kunamiya furdabbu laga mannebbu konadiki biša kišano ita laga ges kikki ka ellam tofab summabbu sullumabbuna dayšeda udumalabb Tole durna, Dagafi, Dase, Daretalla, Kišika, Elelaj ta gaski ibo kiñki oiniyos kinake. Tammake kunama lagiyalabbu aykišabessa galle 16si kadarmaki oratod kaloma akumata kišama sabbatasi Kunama inna akumate olkomalako biša aw laga burabbu košeriya kinandina bakatowa košoomamowa ella bare inamme. Hesuma waga kiki ibo kiñannimasi lagiyittala koki ankalaski ajja fila ita fila kugura kolanammowa kišano oine duuma kaka bubiyaa kuwa bulaski šafalambe kolokella, berentambe uya wada kitema bubiyaa naus kikki hediyabbu kosodaki unu hesuma alebala dabomunasi kasibosso tillan gomma fanakala Kunamam biša kiboki duumiya goñeski oiniyodiya aw dannodiya kitalalinanda amanida kosimmowa wa komumusabbu andada ñadakin aññada inamme. Inna farde bareda Kunama bura anubenamekin Šabiya akumata kosadabbuna kosasa maidabbu Kunamasi tekedabbu doros kolama kulabbuna amanida imintimmiya inde laga nasaki biya nasema kišaya dahaba kiša nayteki nadumana dabbu košorkimowana anda andabbu šukiya dabesuma kišake. Aškolo galleriyakin kišama buññowa Tibici badata kofegedaki ayakemma andiñe masalowa bobabbu kocu gomma Kuname okosibbu oina baddala dahaba bam bušukus kiyame Annam jannatiya kišodibbu innakin baddala Šabiya usulam koiše kiyamowaye šašame kosamowabbuna inna laga burena Kunamam nafos kikki dannodiya wasa kitennimasina šenšabbu Kunama kitada suma matarebowa kiggasumowabbu inna fardenabbuna Kunama

kotorona šillay kotokori kišake. Tama fanakenalle Kunama agara tajira nafare hara kišanasi akumatowa endoski fanesumowabbu tajirowayena Kunama aggera hayka šuninki kotoroniyana akumatiya banka aw kafala kotatonasina Kunama darka tenda kolallabenasi okowe fenke. Kunama darka Noño Atalisi dahaba nisamenki ikkanda išimesina šenša lilabbu kecunki alalonke. Innakinna saroski inde ime ominimowa kokala makinata nataki taššatonaki ka nasanassa nantiski darabesuyana inna kimininasi akumatowa iññitta kišamowano lazum Tigringa gunusumette širkatoski isana kiňanasi darabesumalana Kunamette širkatomowayena komaldala akumatiya ordina tillanki akumatowayette kokotaytaki Kunamowa makinata tafuranki agitomuna subbidadala kaloke. Bašir Galadi sababa aññada kosoki mabusa olli ditta šadiyanda akumatowa matareba Kunama kotorona kilallabenowa kišamowabbu oina tillan gonke. Oinabbu kunameda akumatowa tayta kankowayette širkatomaki maburananda amanida koinamowaye tamiyabbu osameyela dusumowakin kosasa keyteki doggagomu suma yedetta šad kaulama kišaya maida kinneke. Oinabbu inna baca galle 16nayela Kunamanda šabiya olkomala kosimowabbu Kunama kotoronam budesuna itona fatnasubbu Kunama ankata giitana dannodam kotalalinanda kobinowa kosimme.

Innakin aññadabbuki Kunama košera kotoroniya kitatoki giitana ankatana medana kitena bakatowa kosibe dima kišaya ye koske. Ye oina inkabbuno dimale kišaya, Ertereya Kunama mindiya ekkenasi lajinosuma fanakenalle išigolanda nissala koda akumatette kotaytaki iširgama matarebowabbu tammake Kunama agara Amerika Europa kiki duuma dinella dagasala kotorona kofegeda kikomowa wiña inta. Šamma galle 16da baca gallenayela Kunama agara lajinabbu goski kotoroniyala kikoma lilika kofegedowa likidimale kišaya amanida kasona gata kibinimowa nintina. Siyasatako kotoronabbu kosakkimma kišaya kaggošama majowa fanaka etetala mailiya kiyannimowa katakke katalalike. Oinabbu Ertereya Kunama kittita uddodowa iširga kišoma matarebabbu kosodaki tammake kotorona kalma inkedabbu kanandi suma kokelossi kasida kišona subbidadala koske. Tama fanaka etetala Kunama atarebe kotada lajina kambela tufed kadorobbu innaye koddima oskolana kosasana kososonana koiteki Kunama kotoronoya anduška kodorona matarebam kosimowana Kunamowa itakema kišaya maida. Inna kaminimana katalalima kulabbu deya Kunama koibiša baca kotoroniyabbu kolaydaki Kunama ankatasi agasa maidaba kolaki taššatomuna tajire kašinowa. Oinabbu akumatowa amengeleyana kittitiña Erkukodisu marabbu Kunama kotorona tauda bora aw anuba

tama kasamowabbu amanidowa koske. Kunama tummadalana siyasata targadalana koitema wojowa kallansubbu koitemma kiřayana kotorona fardala koitema maksabowana anguda kiřammowa deya.